

(Room; rendezte: Lenny Abrahamson; írta: Emma Donoghue; főszereplők: Brie Larson, Jacob Tremblay, Sean Bridgers, Wendy Crewson, Sandy McMaster; fényképezte: Danny Cohen; vágó: Nathan Nugent; látványtervező: Ethan Tobman;

jelmeztervező: Lea Carlson; zeneszerző: Stephen Rennicks)

88 Szabó Márton István

ŐSZINTESÉG

A NÉGY FAL KÖZÖTT

Jack ma öt éves. Különleges nap ez a mai. Miután jóreggelt kíván Szőnyeg-

nek, Szekrénynek, Mosdónak, Tévének és amúgy magának Szobának is, kiderül, hogy ma még akár egy torta is elkészülhet. Legalábbis ezt mondja Anyu.

Emma Donoghue bestsellere (és Lenny Abrahamson belőle készült filmje is többé kevésbé) egy öt éves kisfiú szemszögéből mutatja be a világot jelentő Szobát. Miért, miért nem, Patás (a.k.a. Apu) pont ezen a héten találkozik életében először Jack-kel. Anyu féelme fokozódik. Úgy dönt Jack már elég nagy ahhoz, hogy megtudja: a Szobán kívül is létezik élet.

Lenny Abrahamson (*Adam és Paul, Garázs, Mit tettél, Richard?, Frank*) ötödik filmjének legnagyobb erénye talán az őszinteség. Az őszinteség, ami a főszereplő kisfiúból, Jacob Tremblay-ból árad. Az az őszinteség, ami nem kockáról kockára beállított képekben akar bemutatni egy tragédiát, hanem hagyja hogy úgy meséljék el a színészek, ez esetben Brie Larson és Jacob Tremblay, saját nyelvükön, ahogyan nekik a legtermészetesebb. Ez a fajta színészvezetés Jack karakterét végleg leválasztja a közelmúlt filmirodalmában ábrázolt gyerekkarakterekről. A Harry Potter utáni fantasy-filmektől, az Én, Pán Péterig nem tapasztalhatunk ilyen típusú színjátszást. A gyermek azt hozza, ami. Ettől lehet a történet eleven, létező.

Az őszinteség a négy fal között történik meg, a valós méretű, nyomasztoán szűk térben, az operatőr, a felvételek alatt a bútorokban bújókáló direktor és a két színész között. A történet, tágabb értelemben a regény pontosan megszerkesztett bestseller. Olyan ipari termék, ami óraműpontossággal kegy a piacon, s habár ez nem szabadna hogy levonjon a tárgyhoz rendelt őszinteségből, az olvasó/néző fejében fel-fel villanhat a hatásvadász-tábla.

Emma Donoghue többször is úgy nyilatkozott könyvéről, hogy története nem igaz történet. Hogy vajon ezzel csupán a jogi problémákat szerette volna elkerülni vagy (legyünk rosszmájúak) saját írói erényeire kívánta volna ily direkt módon felhívni a figyelmet, nem tudni. Az bizonyos, hogy a 2010-es könyv szoros párhuzamot mutat az 2008-ban kiobbant, az egész világot megbotránkoztató *Osztárak Rém-botránnyal*.

Donoghue nem vállal akkorát – míg a Rém saját lányát tartotta huszonnégy évig a saját pincéjében fogva, akitől öt gyermeke született, addig

a Szoba története egy idegen lány elrablásáról, hét évig tartó raboskodásáról és egyetlen fogságban született kisgyermekéről szól. A gyermek ál-betegségével való manipulálás és szökés azonban kísértetiesen azonos motívum a két történet között. A Szoba többi szála talán csak az amerikai best-seller olvasók igényeihez puhítva mutat az eredeti történethez képest 89

A film persze nem a díj- és könnyesőre bázírozó történet miatt (figyeljük meg: nyomor-kutya-gyerek) válik különleges alkotássá. A kis tér, az alultápláltság, a vitamin- és mozgáshiány, illetve a hogyan-ismerjük-meg-a-világot-emberek-és-állatok-nélkül kérdések problémakörei teszik a film első felét különlegessé. A második felvonás, a szabadulás utáni élet, a nő számára elképzelhetetlennek tűnő folytatás, a fiú számára magától értetődő továbblépés képei már inkább egy kevésbé szerzői, jól kivitelezett hollywoodi filmdráma képeire hajaznak. A kérdések felvetődnek, a kontraszt (a felejteni képtelen nő és a gyorsan változó gyerek között) kiéleződik, megszületik az un. kerek, mégis mindenre nyitott befejezés.

A produkciós design szinte (ezt alább kifejtjük) letalálat. A tér, a kopott bútorok, a kinyúlt ruhák, Larson smink-nélküli naturálishan zsíros arca, mind kiválóan működnek együtt. Csupán Jack haja ad félreértésre okot: a kékszemű, ívelt ajkú gyermek a hosszú hajjal inkább néz ki kislánynak, mint kisfiúnak. A néző a film közepéig a saját fejében szövi a szálakat: az anyuka Jack-nek hívja a kislányát, hogy titkolja az erőszakolója elől a nemét, a gyerek viszont csak fiú ruhákat kap, ezért öltözik fiúnak... ésatöbbi ésatöbbi. Mindegy is, hogy ki ragaszkodott a hosszú hajhoz a filmben (hiszen értjük mi, hogy telik a Szobában az idő, nade azért a haját azt akár még körömcspeszszel is le lehetne vágni...), ennél a kisfiúnál komoly, történet-torzító félreértésekhez vezet.

A két főszereplő remekül hozza a rájuk osztott feladatot. Tremblay, habár a forgatás alatt már tíz éves, tökéletesen játsza a fele annyi idős karaktert, végigviszi az összes filmreírt állapotot. Larson, ehhez kétség nem férhet, eddigi pályájának csúcsteljesítményét hozza a vásznon.

Habár nem Abrahamson írta a filmet, mint előző munkáján, a Franken, ezen is látszik az összehangolt csapatmunka. Emma Donoghue könyvével, az osztrák párhuzammal kapcsolatban felvethetőek a fentebb már említett „kiaknázatlanságok”, de a filmre ez érdekes módon nem nem nyomja rá a bélyegét. A cselekmény, habár nem igaz történet, csak annyira szürreális, hogy még hihető, megélhető, hiteles: egy olyan történet, ami ha így történt volna meg, így kellett volna megírni (visszacsatolva: az osztrák esetnek is így „kellett volna” megtörténnie, hogy hollywoodi filmre lehessen vinni – tehát a téma ábrázolásához az egyszerű könyvadaptáció az alkotók részéről nem könnyebbség, nem hiba, sőt).

Mindenestere kevés olyan film készül az amerikai piacra, ami ilyen szoros együttműködésben készül a megfilmesített könyv írójával. A végeredmény egy különleges alkotás. Élet-szagú – ha nem is a közép-európai valós történeket ábrázolja, de belőlük merít, velük szorong valamiféle, a
90 pusztá elmeséléstől elvárható megkönyebbülés felé.

